

րոնացումը պայման է մտաւորական ամէն տեսակ աշխատանքի մէջ: Անուշաղիր եւ միտքը ցրուած աշակերտներ ամէնէն զրոքախտ արարածներ են զպրոցի գրասեղաններուն վրայ: Պործի աշխարհին մէջ ալ այս է իրականութիւնը: Այս է պատճառը որ միանձնական կեանքի մէջ աղօթողներ եւ ճգնողներ կը փակուին իրենց խուցերուն մէջ որպէս զի միտքը չցրուի:

Եկեղեցիներու մէջ, հասարակաց կամ հրապարակային աղօթքի մէջ ալ անհրաժեշտ պայման է ուշադրութիւն պաշտամունքին եւ միտքի կեդրոնացում: Ասոր համար եկեղեցիներու մէջ աղօթքի եւ երգի ձայներէն զուրս ուրիշ ձայներ պէտք չէ որ լսուին, եւ պաշտօնէից անհրաժեշտ շարժումներէն զատ ուրիշ շարժումներ պէտք չէ որ բլլան:

Ամէնէն մեծ մեղք կարելի է համարել եկեղեցւոյ մէջ, պաշտամունքի պահուն, մասնաւանդ խորհրդաւոր աղօթքներու եւ արարողութեանց բնթացքին, խօսակցիլը, տեսակցիլը եւայլն: Պէտք է խոստովանիլ որ այս կողմէն շատ քննադատելի է Հայց. եկեղեցւոյ մէջ թէ՛ ժողովուրդին եւ թէ՛ հոգեւոր պաշտօնէութեան անուշադրութիւնը: Պաշտամունքին խորհրդաւորութիւնը, հոգեկանութիւնը խանգարող եւ միտքերու կեդրոնացումը խափանող, ամէն տեսակ անշնորհ եւ անվայել շարժումներ սովորական բաներ դարձած են մեր եկեղեցւոյ մէջ:

Մտածել անգամ մը թէ Աստուծոյ աներեւոյթ ներկայութեան կանգնած բազմութիւն մը, չի հասկնար իր կեցած տեղին ու իր կեցուածքին նշանակութիւնը, սոսկալի՜ է ասիկա: Եթէ այսպիսի անուշադրութիւն մը տեղի ունենար մեր կենցաղագիտութեան պայմաններուն մէջ, խորապէս պիտի վիրաւորուէին մարդոց արժանապատուութիւնները: Ի՞նչ որ ներելի չենք գտներ մարդոց առջեւ, ատոնց աւելի տգեղներն ու աններելիները կ'ընենք եւ կեղեցւոյ մէջ, Աստուծոյ առջեւ:

Ամէն հաւատացեալ պատասխանատու է հասարակաց աղօթքին կանոնաւորութեան: Այս հիման վրայ է որ հոգեւոր պաշտօնականներու բոլոր դասակարգէն կը պահանջուի զիտակցութիւն, ջերմեռանդութիւն եւ երկնազածութիւն պաշտամունքի մէջ՝ իրենց ինկած բաժինները կատարելու

ատեն: Հանդարտ, յստակ, հնչեղ առողանութիւն կարգացմունքներու եւ աղօթքներու մէջ. հասկըցուած, ոգևորեալ երգեցմունք. շնորհալի շարժմունք, վայելուչ եւ ուշաղիր կեցուածք եւ հետեւում պաշտամունքի.— եթէ այս բոլորը արտայայտուին խորին լուսնեան մէջ, միաքերը ինքնին կը կեդրոնանան եւ աղօթքը կը հասնի իր նպատակին: Երբ հոգեւոր պաշտօնականներ կը թաշեն իրենց սաղմոսները եւ աղօթքները, երբ երգեցողներ երգերուն բառերը եւ իմաստը կը խեղզեն անարուեստ ու անճաշակ եղանակներու ձեքենաներով հասարակաց միտքը չի մաղնիսուիր եւ չի կեդրոնանար:

Ամբողջ եկեղեցին մէկ սիրտ պէտք է բլլայ եկեղեցւոյ մէջ, եւ մաքուր սիրտ մը, որպէս զի աղօթողներուն միտքը, անզբաղ եւ անզբօս, կեդրոնանայ եւ սեւեռուի աղօթքի նպատակին եւ կապուի Փրկչին:

Այսպիսի սեւեռած ու կեդրոնացած աղօթք մը՝ կապուած կը պահէ հաւատացեալը Յիսուս Գրիստոսին, իր բուն ին հաստատուած ուրին պէս:

Բ. Ե.

ԿԵՍ-ԳԻՇԵՐԻՆ

Կը զրեւն նորեկն կամբեղիս Տակ հին՝
Տաղեր որ ճրխուր են կեանքին նրման,
Տաղեր որ առանց յանգի կը կաղան
Կոսրած իրեարիս վրայ ցաւաղին:

Կամբեղիս յոյսին ներքեւ կը խոկաւ,
Տարտաւ խոհերու աղբաւ անձնասուր.
Կարծես կ'որոնեմ անցեալին մէջ գո՛ւր
Ինչ որ չի դառնար ալ ուրիշ անգամ:

Կամբեղին յոյսը կը մարի Տակաւ:
Գրիչըս կանգ կ'առնեմ, խոհերս ալ յանկարծ:
Կը յիշեմ հազիւ, անցեալին անկարծ:
Ինչ որ սիրէր լոկ չի մոռնար բընաւ:

Պրիւսէլ
1925

Վ. ՄԱԼԷՋԵԱՆ

